

Vastaus kirjalliseen kysymykseen ulkomaalaislakiin tehtyjen muutosten vaikutusten kokonaisarviosta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Joonas Räsäsen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 602/2016 vp:

Onko hallitus aikeissa laatia tällä vaalikaudella ulkomaalaislakiin ja muihin lakeihin tehtyjen muutosten vaikutusten kokonaisarviointia turvapaikanhakijoiden ihmisoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen näkökulmasta?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Valtioneuvosto hyväksyi vuonna 2007 yhtenäiset ohjeet säädösehdotusten vaikutusten arvioinnista. Ohjeita noudatetaan lainvalmistelussa sekä asetusten ja muiden sitovien oikeussääntöjen valmistelussa. Ohjeita tulee hyödyntää myös EU-asioiden valmistelussa arvioitaessa vaikutuksia Suomen kannalta sekä hyväksyttäessä ja saatettaessa voimaan kansainvälisiä velvoitteita.

Ohjeet kattavat taloudellisten vaikutusten, viranomaisvaikutusten, ympäristövaikutusten ja muiden yhteiskunnallisten vaikutusten arvioinnin. Ohjeet täydentävät valtioneuvoston oikeusministeriön esittelystä antamaa Hallituksen esityksen laatimisohteja (2004), joissa edellytetään, että hallituksen esityksissä lyhyesti selostetaan ehdotettujen säännösten vaikutukset. Yhtenäiset vaikutusarviointiohjeet korvasivat ministeriöiden laatimat aiemmat erilliset vaikutusarviointiohjeet.

Laatimisohteissa kiinnitetään erityistä huomiota vaikutusten arviointiin. Kaikki merkittävät vaikutukset on otettava huomioon. Ehdotettujen säännösten vaikutukset on selostettava tai, jos on laadittu erillinen vaikutusarvioselvitys, kirjoitettava tiivistelmä siitä. Ohjeista ei tule poiketa ilman syytä. Oikeusministeriön lainvalmisteluosaston tarkastustoimisto seuraa hallituksen esitysten laatimisohteiden noudattamista.

Valtioneuvoston kansliaan perustettiin joulukuussa 2015 riippumaton ja itsenäinen lainsäädännön arviointineuvosto. Neuvoston tehtävänä on antaa lausuntoja hallituksen esityksistä ja niiden vaikutusarvioinneista. Arviointineuvosto voi antaa lausuntoja myös muiden säädösluonnosten vaikutusarvioinneista, kuten merkittävistä asetustasoisista säännöksistä tai EU-lainsäädäntöön liittyvistä vaikutusarvioinneista. Neuvoston tehtävänä ei ole tehdä vaikutusarviointeja, vaan se arvioi laadittuja arviointeja ja tekee niitä koskevia kehittämisohjeita.

Voimassa olevien ohjeiden perustella vaikutusarviointi tulee tehdä jokaisesta säädösehdotuksesta erikseen. Vaikutusarviossa pohditaan myös säädöksen vaikutuksia suhteessa muuhun lainsäädäntöön. Tarvittaessa säädöksen vaikutuksista voidaan käynnistää erillinen selvityshanke, jossa

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 602/2016 vp

tarkastellaan erityisen perusteellisesti jonkin hankkeen vaikutuksia. Vaikutuksia arvioidaan sekä hankkeen aikana että lainsäädännön tultua voimaan. Uusia muutoksia valmisteltaessa otetaan huomioon jo toteutettujen muutosten vaikutukset.

Maahanmuuttolainsäädäntöä koskeva erillinen selvityshanke perustettiin kesäkuussa 2016 arvioimaan perheen yhdistämisdirektiivin mahdollistamien lisäedellytysten käyttöönoton edellytyksiä ja vaikutuksia sekä toimeentuloedellytyksen asettamista Suomen kansalaisten perheenjäsenille. Lisäksi hankkeessa selvitetään heinäkuussa 2016 käyttöön otetun toimeentuloedellytyksen laajennuksen vaikutuksia. Hanke käynnistettiin valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan (VN TEAS) rahoituksella. Selvityksen on tarkoitus valmistua loppuvuodesta 2016.

Turvapaikanhakijoiden ihmisoikeuksien ja oikeusturvan toteutuminen on Suomessa erittäin hyvällä tasolla. Kyseiset oikeudet perustuvat perustuslakiin, EU-säädöksiin ja Suomea sitoviin kansainvälisiin sopimuksiin ja ne otetaan huomioon kaikissa turvapaikanhakijoita koskevissa säädöshankkeissa.

Jokaisen säädöshankkeen vaikutusten arviointi verrattuna kokonaisuuteen on osoittautunut riittäväksi menettelyksi. Kokonaisarvioinnin tekemisen tarpeellisuus on mahdollista arvioida jatkossa uudelleen.

Helsingissä 14.12.2016

Sisäministeri Paula Risikko